

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

50

Brno 2009

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 50
Volume 50

Číslo 1–2
Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozlowski,
Alexander Ruttka, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Soňa Klanicová, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Olga Lečbychová,
Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Fotografie levalloiského hrotu nalezeného při výzkumu paleolitické lo-
kality Tvarožná-Za školou. Srov. studii P. Škrdly a kol. obr. 5:1. Foto
J. Špaček.

*A foto of the Levallois point found in the Paleolithic site Tvarožná-
Za školou. See the study of P. Škrdla et. al. Fig. 5:1. Photo by J. Špaček.*

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz

Webové stránky s pokyny pro autory: <http://www.iabrno.cz/pv>

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vydáno v Brně roku 2009

Copyright ©2009 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

Obr. 87: Litovel. Staré město. Poloha předlokačního sídliště v meandru řeky Moravy na podkladě stabilního katastru z roku 1834. Šipkou označen přechod řeky Moravy, přerušovanou čarou písčité akumulace polohy. *Abb. 87: Littau. Staré město (Altstadt). Lage der Vorlokationssiedlung im Mäander des Flusses Morava (March). Als Kartenunterlage wurde der Urkataster von 1834 benutzt. Gestrichelte Linie = Rand der Sanddüne, Pfeileichen = Der Flussübergang.*

1,25 m a více. Poblíž Žerotínovy ulice byly zdokumentovány i dva zahloubené pravěké (KLPP) objekty a torza vrstvy o síle do 0,1 m, tvořená „zkulturněným“ podloží. Do podloží se zahlubovaly na dvě desítky pozdněhradištních sídlištních objektů, doprovázených tmavě šedou písčitohlinitou kulturní vrstvou o síle max. 0,2 m. Pozdněhradištní horizont překrývala tmavě hnědošedá písčitohlinitá novověká ornice o max. mocnosti 0,5 m a stratigrafii uzavíraly recentní vrstvy o síle do 0,3 m.

Mezi nejdůležitější objevy patřil zahloubený objekt 521. V první fázi své existence byl výkop zahlouben cca 0,8 m do podloží, na řezu v délce 5,8 m. Na dně východní části objektu bylo zjištěno ohniště o délce 0,65 m a síle 0,15 m. Výplň objektu tvořil středně šedý hlinitý jíl s keramikou pozdní doby hradištní o síle 0,5 m. V jeho okolí se vyskytovala pozdněhradištní kulturní vrstva o síle 0,2 m. Ve druhé fázi měl objekt na řezu délku více než 7,5 m a vyplňovala jej 0,5 m mocná vrstva tmavě šedé písčité hlíny s keramikou 2. pol. 13. a 14. století. V okolí objektu se při bázi novověké ornice objevovala keramika 14. století a blízko ležel i objekt 500, rovněž s keramikou 13. a 14. století. Tento malý areál, přetrvávající i po skončení předlokačního sídliště, totiž ve 2. pol. 13. století a ve 14. století, měl pravděpodobně funkci související s přechodem přes řeku Moravu. Mohlo jít o mýtnici, neboť mýto je v Litovli zmiňováno již k roku 1287 (CDM IV, č. 261, s. 339–341), mostně potom k roku 1492 (Pinkava 1903, 127). Tuto interpretaci podporuje i objev pěti horizontů zaniklých štěrkových komunikací s frag-

mentarizovanou a otřelou keramikou datovanou od 13. do 18. století v koridoru o šířce 4,5 m, v nevelké vzdálenosti cca 5 m východně od zmíněného objektu 521. Nedaleko od prvního koridoru byly objeveny další dva komunikační koridory, opět s několika horizonty zaniklých komunikací.

Z novověkých aktivit na lokalitě lze zmínit nálezy dvou deponií nepovedených výrobků a odpadu z hrnčářské výroby 19. století, kdy se litovelské Staré město stalo známým hrnčářským centrem.

Pavel Šlězár

Literatura

CDM: Codex diplomaticus et epistolaris Moraviae IV, (1268–1293). A. Boček (ed.), Olomouc 1845.

Pinkava, V. P. 1903: *Litovelský okres*, Vlastivěda moravská, Brno.

Šlězár, P. 2005: Předběžná zpráva o objevu „antiqua civitas“ na Starém městě v Litovli a několik poznámek k aspektům geneze města Litovle. *Přehled výzkumů* 46, 103–110.

Šlězár, P. 2008: Kostely a sakrální stavby v Litovli. *Archeologické památky střední Moravy*, sv. 17. Olomouc.

Resumé

Litovel (Bez. Olomouc), Dukelská Str. Spätburgwallzeit, Hochmittelalter, Neuzeit. Siedlung, Verkehrsweg. Rettungsgrabung.

LOŠTICE (OKR. ŠUMPERK)

Hradská ulice. Vrcholný středověk, novověk. Město. Záchraný výzkum.

Během záchraného výzkumu v základových pasech budoucí přístavby kulturního domu byly prozkoumány celkem tři zahloubené objekty, které lze datovat do období novověku. Další jáma (č. 1) byla vyhloubena v období vrcholného středověku, jak lze usuzovat ze zjištěných keramických zlomků v zásypu. Kromě toho proběhla dokumentace relikvů zděné stavby, patrně stodoly, jejíž části byly narušeny při hloubení základových pasů. Také byla provedena fotografická dokumentace stávajícího stavu části budovy kulturního domu, která přiléhá k výzkumné ploše.

Jakub Vrána

Resumé

Loštice (Bez. Šumperk), Hradská Straße. Hochmittelalter, Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.